

Etelä-Karjalan liiton perussopimuksen uudistaminen

Maakuntahallitus 29.08.2022 § 121

Valmistelija
Susanna Kaskinen
puh. +358 40 682 5819
susanna.kaskinen@ekarjala.fi

Etelä-Karjalan liiton voimassa oleva perussopimus tuli voimaan 1.1.2016. Perussopimus ei kuitenkaan sisällä kaikkia 1.1.2016 voimaan tulleen kuntalain mukaisia kuntayhtymän perussopimusta koskevia kohtia eikä perussopimusta ole päivitetty vuoden 2016 jälkeen. Perussopimus on saatettava myös kuntalain vuonna 2021 voimaan tulleiden kuntayhtymän perussopimusta koskevien säännösten mukaiseksi viimeistään vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kuntalain muutosten lisäksi liiton lakisääteistä tehtäväkenttää ohjaavaa aluekehityksen ja alue- ja rakennepolitiikan kansallista lainsäädäntöä on uudistettu vuosien varrella. Liiton tehtävät on nykyisessä perussopimuksessa määritelty vuonna 2009 alueiden kehittämisestä annetun lain mukaan. Alueiden kehittämistä koskevaa lainsäädäntöä on sen jälkeen muutettu kahteen kertaan, joten perussopimuksessa mainittuja kuntayhtymän lakisääteisiä tehtäviä on syytä ajanmukaistaa, tarkistaa perussopimuksen yhteensopivuus alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta ja rahoittamisesta annettujen lakien, kuntalain ja muun lakisääteisiä tehtäviä ohjaavan lainsäädännön kanssa. Samassa yhteydessä on aiheellista korjata vanhentuneita kirjauksia ja kirjoitusvirheitä.

Perussopimusta voidaan kuntalain 57 §:n mukaan muuttaa, ellei muuta ole perussopimuksessa sovittu, jos vähintään kaksi kolmannelta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Etelä-Karjalan liiton perussopimuksessa on vastaava säännös (31 §).

Jäsenkuntien päätöksentekuelinten olisi hyväksyttävä uudistettu perussopimus tämän vuoden aikana, jos se halutaan voimaan vuoden 2023 alusta. Perussopimusluonnoksen valmistelu tehtäisiin syyskuussa ja jäsenkuntien käsittelyyn se saatettaisiin lokakuussa. Jäsenkuntien valtuustojen päätöksenteko voisi tapahtua marras-joulukuussa.

Päätösehdotus
Maakuntahallitus päättää, että Etelä-Karjalan liiton perussopimuksen uudistaminen aloitetaan ja perussopimusluonnos tuodaan maakuntahallituksen käsittelyyn viimeistään lokakuussa.

Päätös
Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Maakuntahallitus 17.10.2022 § 150

Valmistelija
Susanna Kaskinen
puh. +358 40 682 5819

susanna.kaskinen@ekarjala.fi

Etelä-Karjalan liiton perustamissopimuksen luonnosversion valmistelussa otettiin huomioon nykyisen perussopimuksen määräykset ja Kuntaliiton julkaisema kuntayhtymän perussopimusmalli sekä käytiin läpi maakuntien liittojen ja muiden kuntayhtymien perussopimuksia sekä voimassa olevan kuntalain ja muun lainsäädännön kuntayhtymiä ja maakuntaliittoja ohjaavaa lainsäädäntöä.

Luonnosversiosta pyydettiin kunnilta kommentteja 23.9.2022 mennessä. Saatua palautetta on hyödynnetty perussopimuksen määräysten laadinnassa.

Perussopimusluonnoksessa on useita kokonaan uusia määräyksiä, jotka koskevat mm.

- kuntayhtymän yksikielisyyttä (1 §)
- perussopimuksen muuttamista uuden jäsenkunnan vuoksi (3 §)
- kuntayhtymien yhteistyötä (4 §)
- maakuntahallituksen jäsenten äänimäärää (10 §)
- maakuntajohtajaa (13 §)
- muita toimielimiä (15 §)
- omistajaohjausta (16 §)
- peruspääoman jakaantumista jäsenkuntaosuuksiin (17 §)
- peruspääomalle maksettavaa korkoa ja lausuntomenettelyä olennaisista kuntayhtymän toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista ja hankkeista (19 §)
- talouden ja toiminnan seurantarjestelmää sekä raportointia jäsenkunnille (20 §)
- tilikauden ylijäämän käsittelyä (21 §)
- alijäämän kattamista (22 §)
- kuntayhtymän tiedonantovelvollisuutta (24 §)
- jäsenkunnan rahoitusosuuden määräytymistä investointimenoihin ja peruspääoman korottamisen osuuksista (26 §)
- jäsenkunnan maksuosuuden ja muiden suoritusten erääntymisaikaa (28 §)
- sisäistä tarkastusta (32 §)
- kuntayhtymän yhdistymistä ja jakautumista (33 §)
- kuntayhtymän purkamissopimuksen hyväksymistä ja tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyä (34 §)
- eläkevastuita (35 §).

Uusista määräyksistä kohdat 17 §, 20 § ja osin 22 § ovat kuntalain edellyttämiä perussopimukseen otettavia sopimuskohtia.

Eläkevastuita koskeva määräys (35 §) on tarpeellinen eläkemenoperusteisten maksujen vastuunjaossa tilanteessa, jossa kuntayhtymän tehtävistä siirtyisi henkilöstöä kuntiin tai kuntayhtymään siirtyisi henkilöstöä kunnista. Eläkemenoperusteinen maksu kuitenkin poistuu vuoden 2023 alussa eikä uusi tasausmaksu koske kuntayhtymiä. Määräyksessä varaudutaan tilanteeseen, jossa kuntayhtymille tulisi tulevaisuudessa palkkatuloihin perustumattomia eläkevastuita.

Muutettuja määräyksiä on myös useita. Merkittävimpiä muutoksia ovat mm.

- kuntayhtymä-sanaa ei enää käytettäisi kuntayhtymän virallisessa nimessä (1 §)

- eroavalle kunnalle palautettaisiin osuus nettovarallisuudesta, ei enää peruspääomasta (3 §)
- maakuntahallitus valittaisiin valtuuston toimikaudeksi (10 §)
- jäsenkuntien maksuosuuden määräytymisperusteena käytettäisiin kuntien viimeisimmän tilinpäätöksen verotulotietoa (25 §).

Maakunnan liiton nimessä ei alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) 7.2 §:n mukaan tarvitse mainita sanaa kuntayhtymä.

Peruspääoman palauttamista koskeva määräys on muutettu Kuntaliiton perussopimusmallin mukaiseksi, koska aiempi määräys saattaa olla jossain tilanteissa kohtuuton joko eroavaa jäsenkuntaa tai muuta jäsenkuntaa kohtaan.

Maakuntahallituksen toimikausi vastaisi pääsääntöisesti maakuntavaltuuston toimikautta, mutta maakuntavaltuusto voisi edelleen päättää lyhyemmästäkin maakuntahallituksen toimikaudesta.

Jäsenkuntien maksuosuuksien määräytymisessä käytetyt verohallinnon ilmoittamat kunnallisverotiedot saadaan liian myöhään talousarviovalmisteluun nähden. Kuntien viimeisimmän tilinpäätöksen verotulotieto olisi varmasti tiedossa jo siinä vaiheessa kun talousarviovalmistelu alkaa.

Nykyinen perussopimus ja ehdotus uudeksi perussopimukseksi ovat esityslistan liitteenä.

Päätösehdotus

Maakuntahallitus päättää lähettää liitteenä olevan ehdotuksen uudeksi perussopimukseksi Etelä-Karjalan liiton jäsenkuntien valtuustojen hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin kokouksessa esittelijän muuttaman esityksen mukaisesti (32§ poistetaan).

Merkittiin, että Susanna Kaskinen poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Maakuntahallitus 25.09.2023 § 131
192/00.01.01/2022

Valmistelija

Susanna Kaskinen
puh. +358 40 682 5819
susanna.kaskinen@ekarjala.fi

Ehdotus Etelä-Karjalan liiton uudeksi perussopimukseksi lähetettiin jäsenkuntien valtuustojen käsittelyyn syksyllä 2022. Vuoden 2022 loppuun mennessä ehdotuksen hyväksyi 8 jäsenkuntaa (Imatra, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari).

Lappeenrannan kaupunginvaltuusto käsitteli perussopimusehdotuksen 4.9.2023 ja hylkäsi ehdotuksen. Vaikka muut jäsenkunnat hyväksyivät ehdotuksen, niiden asukasluku jää alle puoleen kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasmäärästä, joten perussopimuksen muuttaminen ei tullut hyväksytyksi.

Lappeenrannan valtuusto edellytti, että perussopimusehdotuksen 25 §:n ensimmäisen kappaleen viimeisen lauseen sanamuoto tulee muuttaa kuulumaan seuraavasti:

”Jäsenkuntien maksuosuudet kuntayhtymän menoihin määräytyvät kuntien viimeisen vahvistetun tilinpäätösvuoden kunnallisverotulojen suhteessa.”

Jäsenkuntien maksuosuuksien määräytyminen perustuisi siis edelleen kunnallisverotuloihin, kuten voimassa olevassa perussopimuksessakin on määrätty. Verotiedot saataisiin kuntien viimeisimmästä vahvistetusta tilinpäätöksestä.

Esityslistan liitteenä olevaan, uudelleen valmisteltuun perussopimustekstiin on tehty Lappeenrannan valtuuston edellyttämä muutos. Lisäksi on muutettu perussopimuksen voimaantulon (37 §) ajankohdaksi 1.1.2024.

Jotta Etelä-Karjalan liiton uusi perussopimus saataisiin voimaan vuoden 2024 alusta, jäsenkuntien valtuustojen tulisi hyväksyä uusi ehdotus perussopimukseksi vuoden 2023 loppuun mennessä.

Päätösehdotus

Maakuntahallitus päättää lähettää liitteenä olevan ehdotuksen Etelä-Karjalan liiton uudeksi perussopimukseksi jäsenkuntien valtuustojen hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.